

Udby Times

UDBY TIMES

JUNI 2021

Nyt liv i den gamle skole

Lene og Anders foran deres nye udestue

I september sidste år midt under pandemien, flyttede Lene Kvist og Anders Jensen ind i den gamle skole i Udbygade som har været til salg i nogle år. Lene og Anders kommer oprindeligt fra Jylland, men har boet længe på Frederiksberg. Deres plan var at stedet i Udby skulle bruges som et fritidssted, et sted med plads til parrets 4 voksne børn, svigerbørn og 5 børnebørn. Men bl.a. på grund af corona restriktioner brugte parret meget mere tid i Udby i efteråret end oprindeligt planlagt. Ste-

dets fred og ro, Møns mange skønne naturoplevelser og Udbys gode naboskab gjorde at de endte med at sælge deres lejlighed på Frederiksberg og flytte permanent hertil. De gik straks i gang med renovering og tilpasning af de indendørs og udendørs arealer. De har fældet nogle træer for at få mere lys i deres store have og har fået en sydvendt terrasse og en flot pavillon opstillet. I den gamle smukke gymnastiksal har Lene indrettet et yoga studio og man kan via hendes facebookside

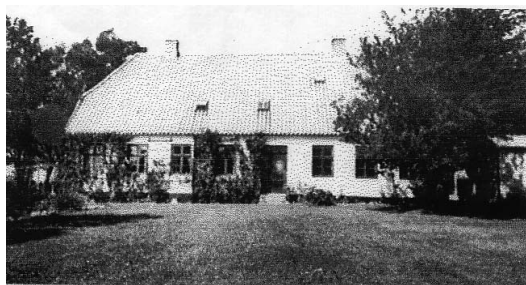
Møn Yin Yoga følge med i hvornår der tilbydes yoga. Lene er også behandler og tilbyder massage, Kranio-sakral-terapi og japansk lifting. Lene er stadigvæk en del af en behandlings klinik på Frederiksberg og er derinde ca. en dag om ugen.

Skaber mere "vild med vilje"

Anders er lige gået på pension efter et arbejdsliv som økonom. Nu har han og Lene tid til at gå mere op i deres fælles interesse for fugle og natur. Og de har allerede foretaget flere ændringer i haven for at gøre den mere attraktiv for insekter, fugle og andre dyr. De har bl.a. bygget et kvashegn som både fugle og pindsvin er glade for og de har ladet nogle af de naturlige selvsåede vilde planter stå. De har også anlagt en køkkenhave, blandt meget andet. Deres have her i foråret er et farverigt hav af blomstrende planter.

De er begyndt at lære flere af deres naboer at kende og har allerede modtaget og læst Udby Times, som de sætter pris på.

Chris Poole

Udby Skole i 1959

Samme bygning i 2020, inden Lene og Anders flyttede ind.

PARTNERE – I PAGT MED NATUREN

MØN
UNESCO
BIOSFÆRE

Formål

Formålet med **Udby Times** er først og fremmest at skabe en positiv dialog, udvikling og oplysning mellem os beboere i Udby.

Vi er ikke så mange husstande i Udby, men hver husstand har sin egen historie, viden og ressourcer, som mange kan drage nytte og glæde af ved at dele med hinanden til fælles fordel.

Udby Times forsøger at give indbyggerne viden om historien som i tidernes morgen har udformet Udby samt kendskab til nye ideer, dvs. nyt og gammelt i positiv forening.

Avisen omhandler også den smukke natur Udby er omgivet af, blandt andet årstidernes skiften og fortællinger, om de små pudsigheder naturen byder på.

Udby Times er en avis til glæde for det fælles landsbyliv. Avisen kan læses elektronisk og i farver på www.udbytimes.dk.

Du kan tilmelde dig et elektronisk nyhedsbrev på hjemmesiden.

Redaktionsgruppen:

*Helle Hemmingsen, Kirkemosevej 22
Susanne Rosenild og Chris Poole,
Udbyvej 11*

Lene Kvist, Udbygade 69

*Flemming Schmidt, Udbyvej 12
(korrekturlæsning)*

*Avisomdelere, Flemming Schmidt og
Johnny Hansen*

*Kontakt redaktionen på email:
udbytimesinfo@gmail.com*

Fra redaktionsgruppen

Nu er en lang og mørk coronavinter forbi og sommeren er lige om hjørnet. Alting vokser og grønnes, herligt. Nye familier er flyttet til Udby. Velkommen til jer.

Udby Times har fået ny hjemmeside

Næste gang du kigger på www.udbytimes.dk ser du en helt ny hjemmeside.

På forsiden har vi lagt den fine film om Udby som fotograf Morten Pihl lavede.

Desuden er det blevet mere overskueligt at navigere rundt efter om du vil se tidligere aviser, sende en mail til redaktionsgruppen, se på gamle billeder, se under Nyheder, eller måske tilmelde dig vores ny-

hedsbrev så at du automatisk får en mail hvis Udby Times har noget nyt at berette som har betydning for landsbyens beboere.

Redaktionen har fået et nyt redaktionsmedlem, den nyttilflyttede Lene fra Udbygade i Udby's gamle skole. Velkommen til dig Lene, vi glæder os til at have dig med om bord i gruppen.

Husk at Udby Times altid er på udkig efter nye historier, så kom med dit bidrag eller giv os et tip.

*De bedste hilsner
redaktionsgruppen*

Super
Brugsen
LENDEMARK

BORG
REKLAME

REKLAME | DESIGN | TRYK

**STOREGADE 46 | 4780 STEGE | TLF. 5581 1999
WWW.BORGREKLAME.DK**

Velkommen tilbage til Udby

Lars Nøhr købte i 2004 grund på Kirkemosevej. Et par år senere blev det charmerende træhus bygget, og Lars boede her indtil 2017.

Da flyttede han til Falster til sin Lise som boede på en gård ved Næsgård, og huset på Kirkemo-

sevej blev lejet ud.

Men nu er parret tilbage i Udby, hvor de har tænkt sig at blive boende. Lars er allerede i gang med at bygge carport og kombineret udhus/værksted med flere faciliteter. Så skal der plantes hæk og laves køkkenhave, huset

skal males – der er nok at gøre.

Lise er uddannet civiløkonom og arbejder som bogholder på Bisca, og hun nyder cykelturen gennem skoven til sit arbejde. Lise er tidligere håndboldspiller og fitness-instruktør og meget sportsinteresseret. Nu deltager hun på yoga-hold på Udby gl. Skole.

Lars er key account manager hos STIHL. Han er kørende sælger og sørger for at firmaets maskiner præsenteres på bedste måde i have- og parkbutikker på Sjælland og øerne.

Selvom Lise og Lars savner de smukke gamle skove ved Cor-selitze glæder de sig til at løbe og cykle i vores nye skov. De fortæller at de er blevet budt velkomne med smil og venlighed.

Helle Hemmingsen

Wedele's Hus, Udbygade 4

Stort udvalg af sommerblomster

Tomat/chili og agurkplanter

Krydderurter

Grøntsagsplanter

Åben alle dage 11-17

50969844/6048 8866

MobilPay Dankort

Brev fra Ellinor

Til Udby Times

Jeg vil sikre mig, at der efter min død ikke bliver talt om, at jeg er blevet lokket til at testamenterer huset til Carsten og hans familie. Det er mig, der har valgt det, dels har de hjulpet mig med både det mindre behagelige og andre ting, og så sikrer jeg, at der ikke kommer en i stil med ham, der boede

der hvor Vivi bor nu. Det har jeg det fint med, og jeg ved, at hunden og katten kommer hen, hvor de får det godt.

Hilsen

Ellinor

Natugler i Udby

Et natugle-par har indtaget en nyopsat natuglekasse bygget af Bjarne Hemmingsen fra Kirke-mosevej.

Parret har fået en unge, som nu kan høres om aftenen, hvor den udstøder et hæst skrig og kalder på mad fra forældrefuglene. De voksne holder sig i nærheden og ses flyve omkring i skumringen.

Det er sidst i maj at man kan være heldig at se ugleunger sidde i skovbunden eller på en gren tæt på stien, hvis man går en tur om dagen i

en gammel skov, fx Ulvshaleskoven. Hvis man vil høre skriget fra ungen og fra de voksne som kommunikerer sammen, skal man vente til tussmørke eller til det bliver helt mørke. Udby Skov må man gerne gå i hele døgnet da det er en offentlig skov.

Susanne Rosenild

Få en bank der kender dig

► Stærk på relationer - værd at anbefale

Overvejer du at skifte bank?

Møns Bank er en aktiv lokalbank, som klarer alle dine bankforretninger lokalt med specialister, rådgivere og en administration, som du kender - og som kender dig. Vi er der altid, når du har brug for os!

Få en bank der kender dig - kontakt Møns Bank allerede i dag på telefon 55 86 15 00.

MønsBank
www.moensbank.dk

Banken med stærke relationer - værd at anbefale

På opdagelse i plantelivet

På Kirkemosevej 1A er de nyligt indflyttede Annette og H.C. i gang med at se hvad der kommer op ad jorden i haven. Desuden er drivhuset allerede godt fyldt med store tomatplanter og agurkerne står også fulde af vækst.

Og så slog de til da grunden lige ved siden af deres blev sat til salg. De købte den og nu ligger der masser af muligheder for hvorledes jorden skal dyrkes eller måske ikke dyrkes, hvad mon der dukker op der i løbet af året? Allerede nu har de plantet tre frugttræer i den vestlige del.

Udby Times besøgte dem og sammen gik vi på opdagelse på den nye matrikel og fandt fx myretuer, perikon, planter af ærteblomstfamilien, rynket rose, måske gyldenris, brændenælder, agertidsel, osv., osv.

Lige nu bliver der læst bøger om vild have og diskuteret med hinanden og andre om hvad der kan gøres for at den nye matrikel kan blive en oase for mange forskellige både planter og dyr.

Annette og H.C. er så glade for at bo her i Udby og nyder at kunne gå ud i haven i lys og luft efter mange år i skoven. Men skovens blomstrende orkideer bliver nu stadig besøgt og måske endda lidt oftere, for H.C. er lige gået på pension efter 40 år hos Naturstyrelsen i skovens tjeneste.

Susanne Rosenild

Annette og HC på den nye grønne matrikel

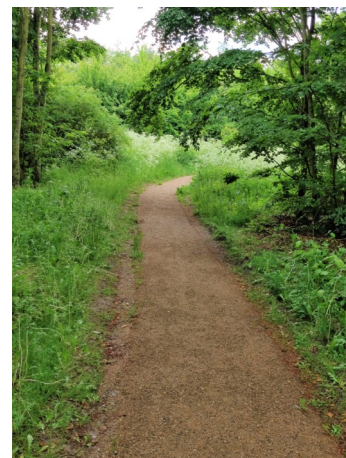
Myretue opdages

Udby Skov har fået nye grusstier

Til stor glæde for de mange Udby borgere der bruger skovene jævnligt er grusstierne renoveret i vinters.

I vinters

Så flot er det blevet

Tillykke til Henrik med de 60 år

Landsbyens indehaver af Wedele's Hus og landmand blev 60 år søndag den 30. maj.

Bi registrering i Udby og Ullemarke området

Forskningsrapporten ”Vilde bier på Møn” som udkom i 2020 beskriver ikke kun de nuværende biarter men også den historiske registrering af bier på Møn.

Zoologisk Museum har registreret vilde bier på Møn siden 1852. Både insektforskere og private har indsamlet og registreret vilde bier på Møn helt op til 2019.

Axel Pedersen & Christian Stapel (begge det daværende Statens Planteavlsforsøg, Figur 5) har skrevet en række artikler om ”Undersøgelser over lucernes bestøvning” der bl.a. blev udført på Møn over en årrække fra 1941-1951 (Pedersen and Stapel 1942, 1943, 1944, 1945), og blev afsluttet med en opsamlende artikel af Stapel (1952). Lucerne giver bedst udbytte ved fremmedbestøvning blomsterne imellem. Honningbier og humlebier er ikke særlig effektive til at udløse blomstens naturlige mekanisme, der beforder fremmedbestøvning. Hertil kræves en bestemt adfærd af bier i blomsten. Denne adfærd er hunnerne af den naturligt forekommende (vildtlevende) lucernebi *Melitta leporina* (Panzer, 1799) gode til at udøve (Madsen and Calabuig 2010). På Møn blev der i perioden undersøgt lucernemarken fra seks lokaliteter, der ved 1951 undersøgelsen var anført som Sønderby, Nørreby, Råby, Ullemarke, Udby og Stege. Ud over lucernebier, var der i lucernemarkerne på Møn også foretaget tællinger af honningbier (*Apis mellifera*), humlebier (angivet som jordhumler, dvs. *Bombus terrestris*-gruppen) og langhornsbier (*Eucera longicornis* (Linnaeus, 1758)). Der blev i 1951 fundet lucernebier ved alle seks ovenfor nævnte lokaliteter, med et gennemsnit på 127 (19-367) individer registreret (ved tællinger) pr. hektar, med flest ved Stege og færrest ved Nørreby. Der blev også

fundet flest langhornsbier pr. hektar ved Stege (133), mens ingen (0) ved Sønderby. Gennemsnittet for langhornsbier var 48 observerede individer pr. ha i de seks marker. Humlebierne fandtes med 71 individer (19-150) pr. hektar og honningbier med 9.612 (4.944-12.490) individer pr. ha i de seks marker på Møn. Derudover var der registreret ”andre bier” ved to af lokaliteter, seks individer ved Udby og 17 ved Stege, men desværre ikke artsbestemte, men formentlig større jordbier. Det sammenfattes, at der er langt flere honningbier repræsenteret i lucernemarkerne, men at det er tilstedeværelsen af de mere sparsomt forekommende lucernebier og langhornsbier, der bidrager

væsentligst ved bestøvningen, idet disse to arter, modsat honningbierne og humlebierne, ved deres arbejde i blomsterne udløser effektiv bestøvning og derved fremmer en bedre og mere udbyttesikker fremmedbestøvning af blomsterne.

Vilde bier på Møn. / Madsen, Henning Bang; Rasmussen, Claus. 2020. 87 s.

[Vilde bier p M n.pdf \(ku.dk\)](#)

Susanne Rosenild

Vil du skabe mere vild natur i din have?

Der er mange ting vi kan gøre for at skabe bedre levevilkår for insekt- og dyrelivet i vores haver.

Regel nummer et er at undgå enhver form for plante- og insektgifte.

Og så er det godt at have hjemmehørende planter, som danske insekter og dyr har tilpasset sig igennem mange år.

Vil du lave et område især med blomster der fremmer biodiversitet i din have? Start med at fjerne græstørv inden udsåning, så græsset ikke udkonkurrerer de nye planter.

Uanset hvilken slags jord man har kan man finde blomsterblandinger som man kan så her i foråret eller til efteråret. Gå efter frøblandinger med danske, fortrinsvis to/flerårige arter.

Middelalderhaven i Stege sælger nogle gode blandinger. Det gør også Jysk Frøhandel

som har frøblandingen “Vilde blomster -28 danske arter” og www.vildtremisen.dk. Lige nu har Vildtremisen poser med frø fra vilde danske arter og nogle “sampak” tilbud, fx sampak med 4 poser (blåhat, kællingetand, liden skjaller og vild gulerod). Så er der frøblandingen “Frø - dansk vildeng” fra Danmarks Naturfredningsforening, hvis ikke den er udsolgt fra deres webshop.

Her kan du læse mere om, hvordan du får flere sommerfugle i haven:

<https://dansknatur.wordpress.com/.../saadan-faar-du.../> (tak til [Michael Stoltze](#))

Husk ikke at gøde.

Andre ting du kan gøre er:

- Sørg for at der er blomster med nektar og pollen fra tidligt forår til sent efterår.

- Undgå meget forædlede, fyldte blomster – der ingen fødeværdi har for vores insekter.
- Undgå at luge for effektivt – lad ukrudt blomstre i hjørnerne.

Se mere i brochuren ”Skab mere vild natur hvor du bor”, som kan downloades fra facebookside ”Vilde Vordingborg—Møn lokalgruppe”.

Chris Poole

Skal boligen sælges?

REAL

RealMæglerne Ryberg & Thorsbro ApS | Tlf. 7217 0772